

Na osnovu člana 35. stav 1. tačka 1.1, i člana 65, Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosova (Službeni list Republike Kosovo, br. 77/16. avgust 2010.) kao i člana 92, stav 2, i člana 114 Zakona br. 04/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama, i nebankarskim finansijskim institucijama (Službeni list Republike Kosovo, br. 11/11. maj 2012.) Odbor Centralne banke na sastanku održanom 12. juna 2020. godine, usvojio je:

UREDBU O REGISTRACIJI MIKROFINANSIJSKIH INSTITUCIJA

Član 1

Cilj i delokrug

1. Cilj ove Uredbe je da odredi uslove, zahteve, procedure i rokove koji se trebaju ispuniti za:
  - 1.1 registraciju mikrofinansijskih institucija, uključujući filijale stranih mikrofinansijskih institucija;
  - 1.2 transakcije za koje je potrebno prethodno odobrenje CBK-a tokom vršenja aktivnosti mikrofinansijskih institucija;
  - 1.3 obaveze obaveštavanja u CBK-u tokom obavljanja aktivnosti mikrofinansijskih institucija.
2. Ova Uredba se sprovodi na sva pravna lica koja apliciraju za registraciju kao mikrofinansijska institucija ili filijale stranih mikrofinansijskih institucija u Republici Kosovo, kao i na sve mikrofinansijske institucije ili filijale stranih mikrofinansijskih institucija koje su registrovane u CBK-u radi poslovanja u Republici Kosovo.
3. Za potrebe ove Uredbe, osim ako nije drugačije specifično određeno, odredbe ove Uredbe o mikrofinansijskim institucijama (MFI) takođe se sprovode na filijale stranih mikrofinansijskih institucija.

Član 2

Definicije

1. Svi izrazi u ovoj Uredbi imaju isto značenje kao oni koji su definisani u Zakonu o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, i/ili kako je određeno u nastavku za potrebe ove Uredbe:
  - 1.1 **Mikrofinansijska institucija (MFI)** – pravno lice koje je registrovano od CBK-a u skladu sa važećim zakonodavstvom, čija je primarna aktivnost davanje kredita i pružanje drugih finansijskih usluga utvrđenih ovom uredbom, za mikro i male pravne subjekte, domaćinstva sa niskim prihodima i fizička lica sa niskim prihodima.

- 1.2 Filijala stranog MFI-a** - podrazumeva pravno zavisnu filijalu stranog MFI-a, koji ima sedište u nekoj zemlji van Republike Kosovo, ovlašćena od strane nadležnog organa finansijskog nadzora za vršenje mikrofinansijskih aktivnosti u zemlji u kojoj ima glavno sedište i registrovan je od strane CBK-a za obavljanje mikrofinansijskih aktivnosti u Republici Kosovo preko filijale.
- 1.3 Kancelarija MFI-a** - mesto poslovne aktivnosti koje formira pravno zavisnu jedinicu / kancelariju MFI-a, a nije osnovana sama, preko koje se MFI-u može dozvoliti da se bavi finansijskim aktivnostima.
- 1.4 Glavni akcionar** - lice koje poseduje, samo ili u saradnji sa drugim licima, najmanje deset procenata (10%) bilo koje klase akcija sa pravom glasa u MFI-u.
- 1.5 Stvarni korisnik** – lice koje poseduje akcije (ima vlasništvo) u MFI direktno ili indirektno, zajednički ili u saradnji sa drugim licima.
- 1.6 Direktor** - podrazumeva svako lice koje su akcionari/osnivači ili vlasnici imenovali za člana Odbora direktora MFI-ja
- 1.7 Nezavisni direktor** - podrazumeva direktora koji je nezavisan od višeg rukovodstva ili lica povezanih sa višim rukovodstvom.
- 1.8 Povezano lice** – svako lice koje ima najmanje jedan od sledećih odnosa sa MFI-om:
- 1.8.1** svaki viši menadžer MFI-a;
  - 1.8.2** svako lice koje je brakom ili krvnim srodstvom drugog stepena povezano sa višim menadžerom MFI-ja
- 1.9 Viši menadžer** - izvršni direktor, glavni finansijski službenik, glavni službenik za finansije, glavni službenik za poslovanje, glavni službenik za rizik MFI--ja kao i svako lice koje:
- 1.9.1** podnosi izveštaj direktno odboru ili učestvuje ili ima ovlašćenje da učestvuje u glavnim funkcijama MFI-a za kreiranje politike i / ili
  - 1.9.2** je imenovan za višeg menadžera od strane CBK-a.
- 1.10 Kapital ili akcionarski kapital** - neto vrednost ili sredstva institucije koja predstavljaju razliku između imovine i obaveza u skladu sa bilansom stanja, koji odražava međunarodne računovodstvene standarde.
- 1.11 Lice** - podrazumeva svako fizičko ili pravno lice.

Član 3

Registracija i finansijska delatnost

1. CBK je jedina institucija odgovorna za registraciju MFI-a u Republici Kosovo.
2. Pravni subjekti koji žele da se registruju za obavljanje finansijskih aktivnosti MFI-a moraju biti organizovani i registrovani u skladu sa važećim zakonom u Republici Kosovo. U slučaju da se pravni subjekt aplikant osniva kao komercijalno preduzeće, tada MFI koji aplicira mora biti organizovan kao akcionarsko društvo ili strana filijala.
3. MFI koji aplicira za otvaranje filijale u Republici Kosovo mora biti mikrofinansijska institucija koju je ovlastio i nadgleda nadležni organ finansijskog nadzora radi vršenja mikrofinansijskih aktivnosti u zemlji u kojoj ima glavno sedište.

4. MFI vrši aktivnost pozajmljivanja, kao glavne delatnosti i drugih finansijskih usluga, definisanih u stavu 5 ovog člana.
5. MFI-i registrovani od strane CBK-a mogu se baviti sledećim aktivnostima, bez da podležu registraciji:
  - 5.1 usluga plaćanja za kredite date klijentima;
  - 5.2 dobijanje sredstava putem grantova i / ili kredita od finansijskih institucija koje nude finansijske zajmove, u svrhu davanja zajmova ili za njihovo korišćenje;
  - 5.3 pozajmljivanje i osnivanje fondova na tržištima i u institucijama koje licencira CBK radi upravljanja njihovom likvidnošću; i
  - 5.4 pružanje tehničkih i profesionalnih usluga i obuka njihovih klijenata u vezi sa finansijskim uslugama.
6. IMF nakon registracije od strane CBK-a može započeti obavljanje finansijskih aktivnosti za koje je dobio odobrenje od CBK-a.

Član 4

Zahtevi za kapital

1. Minimalni iznos kapitala potreban za registraciju u MFI-a je 200.000,00 (dvesta hiljada) evra. Minimalni iznos kapitala iz ovog stava mora se održavati u svakom trenutku tokom obavljanja aktivnosti MFI-a. Filijale stranih MFI-a dužne su da kapital iz ovog stava čuvaju u gotovini koja je blokirana kao oročeni depozit na bankovnom računu u bankama koje licencira CBK.
2. Pored kapitala navedenog u stavu 1. ovog člana, MFI bi trebalo da ima i dodatni fond za početne troškove, koji bi pokrivaio troškove osnivanja, rada i upravljanja, koji u svakom slučaju ne bi trebalo da budu manji od deset procenata (10%) kapitala iz stava 1. ovog člana. Zahtev za dodatnim fondom iz ovog stava sprovodi se samo na početno apliciranje za registraciju kao MFI.
3. CBK, na osnovu procene sistema upravljanja rizikom, podacima o riziku od gubitaka i sistema interne kontrole institucije, može u svakom slučaju tražiti dodatne nivoe kapitala do 20% (dvadeset procenata) iznad nivoa traženog početnog kapitala.
4. Ukupni kapital u odnosu na ukupna sredstva MFI-a ne sme biti manji od 10% (deset procenata).
5. Plaćanje minimalnog kapitala i bilo kojeg dodatnog dodatka u vezi sa njim moraju biti izvršeni u gotovini i praćeni dostavljanjem informacija CBK-a u vezi sa izvorom ovog kapitala i bankovnim dokumentom koji potvrđuje plaćanje kapitala, kako je definisano u članu 5. stav 3. podstav 3.3 i 3.4 ove uredbe.
6. CBK ima pravo da traži objašnjenja i vrši dalje provere izvora sredstava, koji će služiti kao početni kapital ili naknadni dodaci kapitala.
7. Izvori sredstava kapitala trebaju biti zakoniti i ne smeju da proizilaze iz javnog duga, kredita i/ili drugih sredstava čije je poreklo protivzakonito ili nejasno.

Neni 5

Opšti uslovi za registraciju

1. Oni koji su zainteresovani da se registruju kao MFI, treba da ispunjavaju sve zahteve u skladu sa Zakonom o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, ovom uredbom i drugim regulativnim instrumentima CBK-a. Aplikant može da od CBK-a traži potrebne obrasce za apliciranje i uputstva za njihovo popunjavanje, samo nakon informativnog sastanka sa predstavnicima CBK-a.
2. Aplikaciju potpisuju osnivački akcionari ili njihovi zakonski zastupnici i ona se dostavlja CBK-u, uz fizičko prisustvo osnivača/akcionara ili zakonskih zastupnika predloženog MFI-a. Aplikacija se podnosi, zajedno sa celokupnom dokumentacijom koja se traži Zakonom o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, ovom Uredbom i drugim regulativnim instrumentima CBK-a.
3. Zahtevi za registraciju kao MFI moraju biti u pisanom obliku, praćeni ispunjenim obrascima u skladu sa formatom CBK-a i treba da sadrže sledeća dokumenta/informacije:
  - 3.1. Dokumente aplikanta (osnivački akt i/ili statut);
  - 3.2. Potvrdu o registraciji ka pravnog subjekta;
  - 3.3. Listu akcionara/osnivača (i članova ako se sprovodi) kao i vlasnika korisnika aplikanta za registraciju kao MFI, navodeći ime, nacionalnost, adresu, poslovni i profesionalni istorijat u poslednjih deset (10) godina, kao i odgovarajuće posedovanje akcija zajedno sa sledećom dokumentacijom (za glavne akcionare u slučaju da je MFI koji aplicira akcionarsko društvo)
    - 3.3.1. Za akcionare koji su, u skladu sa Zakonom o poslovnim društvima, organizovani kao privredne organizacije (pravna i/ili fizička lica):
      - 3.3.1.1. Statut i dokumentacija o registraciji poslovanja (za strana pravna lica - pravno podjednaki/podjednaki akti u skladu sa stranim zakonodavstvom/nadležnošću);
      - 3.3.1.2. Odluka organa za donošenje odluka pravnog i/ili fizičkog lica, organizovanog kao poslovna organizacija za učešće u kapitalu MFI-a;
    - 3.3.2. Za fizička lica, koja nisu organizovana kao poslovna društva:
      - 3.3.2.1. Identifikacioni dokument izdat od strane države čiji je državljanin predloženi akcionar i tačna adresa prebivališta; i
      - 3.3.2.2. Listu biznisa u kojima ima učešće, potvrde o registraciji poslovanja za svaki slučaj i podatke o svim slučajevima nesposobnosti plaćanja i/ili stečaja;
    - 3.3.3. Sledeće potvrde izdate od strane nadležnih organa u skladu sa nadležnošću mesta u kojem akcionar ima prebivalište:
      - 3.3.3.1. da lice nije predmet istrage za krivično delo;
      - 3.3.3.2. da se licu ne sudi za krivična dela;
      - 3.3.3.3. da lice nije kažnjeno za krivično delo;;
      - 3.3.3.4. od Komore privatnih izvršioca, da lice nije u postupku prinudnog izvršenja zbog neizmirenih imovinskih obaveza (ili njegov podjednaki dokument u zavisnosti odakle dolazi predloženi akcionar).
      - 3.3.3.5. da lice nema lične dosijee o stečaju, o izuzeću od vršenja profesije ili prethodno ili sadašnje učešće na upravnoj funkciji bilo koje korporacije ili drugog organa privrednog društva, koje je predmet postupka nesolventnosti
      - 3.3.3.6. saglasnost/ovlašćenje koje omogućava CBK-u da proveriti krivičnu prošlost i pribavi druge informacije u vezi sa podnetim informacijama;

- 3.3.3.7. dokumenti traženi u skladu sa ovim stavom moraju biti izdati ne ranije od 3 (tri) meseca od dana podnošenja aplikacije CBK-u.
- 3.4. Iznos obavezanog kapitala aplikanta za registraciju kao MFI, uključujući dokaz o uplati, kao i dokumentaciju o njegovom izvoru
  - 3.4.1. izjava javnog beležnika akcionara o izvoru plaćenog kapitala i da izvor ovog kapitala nije javni dug, kredit i/ili druga sredstva, čije je poreklo nezakonito.
  - 3.4.2. za akcionare organizovane kao poslovno društvo, izjava javnog beležnika akcionara o izvoru početnog plaćenog kapitala i svim njihovim dodacima tokom odvijanja poslovne delatnosti, treba se priložiti sledeća dokumentacija:
    - 3.4.2.1. dokaz o izvoru stvaranja kapitala, kao što je izveštaj nezavisnog spoljnog revizora, godišnji finansijski izveštaji, pokloni ili drugi izvori koji će se koristiti za kupovinu akcija aplikanta;
    - 3.4.2.2. potvrda izdata od strane nadležnih organa, koja daje podatke o bilansu pravnog lica i o izmirenju poreskih obaveza.
  - 3.4.3. za akcionare fizička lica, javno beležnika izjava akcionara o izvoru početnog plaćenog kapitala i svim njihovim dodacima tokom odvijanja poslovne delatnosti, treba se priložiti sledeća dokumentacija:
    - 3.4.3.1. dokaz o izvoru stvaranja kapitala kao što su kupovina i prodaja, pokloni, plate, novčani depoziti ili druge potvrde o izvoru stvaranja kapitala;
    - 3.4.3.2. potvrde koje dokazuju da su poreske obaveze izmirene;
    - 3.4.3.3. Doprinosi za kapital aplikanta ne treba da proizilaze iz sredstava javnog duga, bankarskih kredita i drugih sredstava čije je poreklo nezakonito.
- 3.5. Ime, nacionalnost, prebivalište, kvalifikacije i iskustvo direktora i/ili višeg menadžera MFI-a, kojima se treba priložiti sledeća dokumentacija:
  - 3.5.1. odluka organa za donošenje odluka o imenovanju;
  - 3.5.2. identifikacioni dokument;
  - 3.5.3. dokaz o univerzitetskoj školskoj spremi;
  - 3.5.4. sledeće potvrde izdate od strane nadležnih organa prema nadležnosti u kojoj se nalazi prebivalište za direktore, više menadžere i (ukoliko se sprovodi) pravnog zastupnika:
    - 3.5.4.1. da lice nije predmet krivičnog gonjenja;
    - 3.5.4.2. da se licu ne sudi za krivična dela;
    - 3.5.4.3. da lice nije kažnjeno za krivično delo; i
    - 3.5.4.4. od Komore privatnih izvršioaca, da lice nije u postupku prinudnog izvršenja zbog neizmirenih imovinskih obaveza;
    - 3.5.4.5. da lice nema lične dosijee o stečaju, o izuzeću od vršenja profesije ili prethodno ili sadašnje učešće na upravnoj funkciji bilo koje korporacije ili drugog organa privrednog društva, koje je predmet postupka insolventnosti;
    - 3.5.4.6. potvrda sa dokazom o izmirenju poreskih obaveza;
    - 3.5.4.7. saglasnost/ovlašćenje koje omogućava CBK-u da proveri krivičnu prošlost i dobijanje drugih informacija u vezi sa podnesenim informacija;
    - 3.5.4.8. dokumenti zahtevani u skladu sa ovim stavom moraju biti izdati ne ranije od 3 (tri) meseca od dana apliciranja u CBK.
- 3.6. Poslovni plan sa sledećim sadržajem:
  - 3.6.1. organizaciona struktura aplikanta za registraciju kao MFI i nivo odgovornosti;
  - 3.6.2. finansijske delatnosti koje MFI predviđa da obavlja, procena tržišta, konkurenti, tržišne karakteristike i trendovi njegovog razvoja;

- 3.6.3. identifikacija rizika kojima su izloženi aplikanti za registraciju kao MFI je izložena, uključujući i kancelarije
- 3.6.4. predviđanje finansijskog stanja aplikanta za registraciju kao MFI za prve 3 (tri) godine obavljanja svojih delatnosti nakon registracije (predviđeni finansijski pregledi)
- 3.6.5. izvori finansiranja i struktura sredstava za prve 3 (tri) godine obavljanja delatnosti nakon registracije;
- 3.6.6. načela na osnovu kojih je pripremljen poslovni plan;
- 3.6.7. informacija u vezi sa kancelarijama u kojima se očekuje da će aplikant za registraciju kao MFI da obavlja delatnosti, i
- 3.6.8. predviđanje u vezi sa sprovođenjem regulatornog i nadzornog okvira za prve 3 (tri) godine obavljanja delatnosti
- 3.6.9. opis tehničke opreme i resursa potrebnih za obavljanje delatnosti, uključujući i odgovarajuće računarske, informacione, računovodstvene sisteme i sisteme za registraciju;
- 3.7. Interni regulatorni akti (interni propisi i/ili smernice), koje su usvojili organi za donošenje odluka o:
  - 3.7.1. operativnoj delatnosti aplikanta za registraciju kao MFI;
  - 3.7.2. sistemu interne kontrole, uključujući efektivne postupke interne kontrole, za obezbeđivanje usklađenosti sa zakonskim i regulatornim zahtevima za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
  - 3.7.3. zaštita potrošača;
  - 3.7.4. upravljanje rizicima;
  - 3.7.5. sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, uključujući i program mera u skladu sa važećim zakonodavstvom;
  - 3.7.6. opisu plana za neprekidnost rada, koji uključuje jasnu identifikaciju kritičnih operacija, efikasan plan za emergentne situacije i postupak testiranja i neprekidnog pregleda ovih planova;
  - 3.7.7. organizaciji, radu i upravljanju sistemima informacionih i komunikacionih tehnologija, uključujući i način zaštite/bezbednosti informacije i podataka o klijentima.
- 3.8. U svakom slučaju kada je aplikant strana finansijska institucija koja aplicira za uspostavljanje MFI-a na Kosovu, neophodna je izjava nadzornika u matičnoj zemlji, ukoliko je to moguće, da nema nikakve primedbe na uspostavljanje predloženih operacija na Kosovu i da vrši konsolidovani nadzor podnosioca zahteva za registraciju kao MFI.
- 3.9. Lista planiranih tarifa za pružene proizvode i usluge;
- 3.10. Dokaz o uplati naknade za registraciju kao MFI;
- 3.11. Dodatne informacije, ukoliko CBK to smatra razumnim.
4. Potrebna dokumentacija prema stavovima ovog člana sprovodi se na odgovarajući način u slučajevima kada MFI aplikant nije organizovan kao poslovno društvo.
5. Dokumentacija, u skladu sa ovim članom treba da bude na jednom od dva službena jezika Republike Kosovo, u originalu ili u overenom primerku. U slučaju dokumentacije koju su izdali odgovarajući zvanični organi stranih država, a ne Republike Kosovo, dokumentaciju mora biti legalizovana od strane odgovornih organa odgovarajućih država.

Član 6

Procedura i uslovi registracije

1. CBK razmatra dokumentaciju koja je dostavljena u skladu sa zahtevima Zakona o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, ovom uredbom i drugim regulatornim instrumentima CBK-a.
2. U skladu sa članom 92. Zakona o bankama, CBK donosi odluku kojom usvaja ili odbija registraciju kao nebankarske finansijske institucije u roku od 90 dana od dana obaveštenja aplikanta da je aplikacija za registraciju potpuna. CBK odmah obaveštava aplikanta o donesenoj odluci. Izvršni odbor će proceniti potrebu za tretiranje roka u skladu sa članom 92. stav 4. Zakona o bankama.
3. U periodu od 90 dana (3 za donošenje odluke o registraciji kao mikrofinansijske institucije, kao što je utvrđeno u stavu 2 ovog člana, uključen je i period korišten za proceduralna pitanja za donošenje odluke od strane Izvršnog odbora.
4. Za potrebe stava 2. ovog člana, datum prijema zahteva/aplikacije za registraciju kao finansijske institucije smatra se datumom obaveštenja aplikanta da je aplikacija za registraciju potpuna. Obaveštenje iz ovog stava mora biti pismeno potvrđeno aplikantu.
5. Tokom perioda razmatranja aplikacije, CBK može tražiti dodatne informacije ili određene promene/poboljšanja, ako to smatra razumnim.
6. Ako CBK smatra da su podaci navedeni u obaveštenju nepotpuni ili netačni, CBK može preduzeti dalje aktivnosti za proveru informacije.
7. Uslovi za odobrenje ili odbijanje registracije:
  - 7.1. CBK donosi odluku o prihvatanju registracije ako utvrdi da su ispunjeni sledeći uslovi:
    - 7.1.1. da akcionari imaju dobru reputaciju, legitiman izvor kapitalnih sredstava, da imaju finansijsku mogućnost za ulaganje u planirana sredstva, kao i mogućnost finansiranja za ostvarenje potrebnih finansiranja za održiv nastavak poslovanja institucije;
    - 7.1.2. ako se sprovodi, u svakom slučaju kada je podnosilac zahteva strani MFI koji predlaže osnivanje podređenog entiteta ili filijale na Kosovu, treba obezbediti izjavu nadzornika iz matične zemlje da nema primedbi za početak predloženih aktivnosti na Kosovu i da vrši konsolidovani globalni nadzor aktivnosti nad stranim MFI-om;
    - 7.1.3. iznos kapitala i dodatnog fonda koji se traži u skladu sa članom 4. stav 1. i 2. ove uredbe plaćen;
    - 7.1.4. kvalifikacije, iskustvo i ugled članova upravnog odbora i viših rukovodilaca da bude pogodan za realizaciju poslovnog plana kao što je određeno u članu 12. ove uredbe. U slučaju da je MFI koji aplicira filijala stranog MFI-a, ova odredba se sprovodi samo na više menadžere;
    - 7.1.5. predstavljeni poslovni plan mora biti realan i konkurentan na tržištu, i očekivano finansijsko stanje predloženog MFI-ja mora biti zadovoljavajuće;
  - 7.2. CBK će odbiti zahtev za odobrenje registracije u sledećim slučajevima:
    - 7.2.1. ako gornji uslovi iz tačke 7.1 stav 7. ovog člana nisu ispunjeni
    - 7.2.2. ako ugrožava finansijsku održivost predloženog MFI-a ili sistema MFI-a uopšte;
    - 7.2.3. ako je jedan od akcionara/osnivača bio podložan procedurama za proglašavanje nesolventnosti, uključujući zvaničnu upravu ili stečaj;

- 7.2.4. ako je poreklo investiranog akcionarskog kapitala nejasno za CBK;
- 7.2.5. ako je značajno smanjilo konkurenciju.
- 7.2.6. Ako su tokom apliciranja date lažne/falsifikovane informacije.
- 7.3. Da bi izvršio procene utvrđene u ovom članu, pored razmatranja podnesene dokumentacije, CBK će sarađivati i može tražiti informacije od nadzornih odgovarajućih organa i institucija specijalizovanih za borbu protiv privrednog kriminala, sprečavanje pranja novca; poreskih organa; Autoriteta za Konkurenciju ili bilo koje druge relevantne lokalne ili međunarodne institucije.
- 7.4. U odluci o odbijanju registracije navedeni se razlozi zbog kojih je registracija odbijena.

Član 7

Karakteristike registracije

1. Registracija se odobrava na neodređeni vremenski period i nije prenosiva.
2. Nakon registracije, MFI će započeti svoju aktivnost u roku od 6 (šest) meseci od dana prijema obaveštenja/odluke o registraciji.
3. Ako MFI ne započnu sa aktivnostima u rokovima utvrđenim u stavu 2. ovog člana, registracija koju je odobrio CBK biće opozvana. Institucija može ponovo podneti zahtev za registraciju.
4. Potvrda o registraciji MFI-ja izdaje se u skladu sa Uredbom CBK –a o izdavanju sertifikata o licenciranju ili registracije finansijskih institucija.
5. MFI će pre početka svoje finansijske aktivnosti, obavestiti CBK-a o izvršenim pripremama i spremnosti za otpočinjanje aktivnosti, za stvaranje odgovarajućeg prostora i infrastrukture za obavljanje aktivnosti, uključujući instalaciju operativnog sistema informacione tehnologije.

Član 8

Tarife

1. MFI koji aplicira za registraciju treba da plati tarifu za registraciju u skladu sa iznosom koji je odredila CBK. Plaćena taksa neće se vratiti čak i u slučaju odbijanja zahteva za registraciju.
2. Nakon registracije MFI treba da plati i ostale tarife prema iznosu koji je utvrdila CBK..

Član 9

Opoziv ili suspenzija registracije

1. U skladu sa članom 105, Zakona br. 03/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, registracija MFI-a može se opozvati odlukom CBK-a, iz jednog ili više sledećih razloga:
  - 1.1. ako MFI nije započeo svoju aktivnost u rokovima utvrđenim u stavu 2. člana 7. ove uredbe ili;
  - 1.2. MFI je prekinula aktivnosti za koje je registrovana u CBK-u više od 6 (šest) meseci bez prekida;

- 1.3. postoje verodostojni podaci da su akcionari, direktori i/ili viši menadžeri uključeni u aktivnosti pranja novca ili finansiranja terorizma;
  - 1.4. ako je CBK odobrila plan da MFI prekine svoju delatnost na Kosovu i pridržavao se tog plana;
  - 1.5. ako je MFI prekršio bilo koju zakonsku odredbu, bilo koji nalog ili uredbu CBK-a ili bilo koji uslov ili ograničenje koje se odnosi na ovlašćenje izdato od CBK-a, i nakon upozorenja CBK-a;
  - 1.6. ako je MFI angažovana u nebezbednim ili nezdravim postupcima po nahođenju CBK-a
  - 1.7. ne ispunjava više uslove pod kojima je registrovan;
  - 1.8. ako je registracija dobijena na osnovu lažnih ili falsifikovanih dokumenata/informacija;
2. Osim u slučajevima predviđenim u stavu 1. ovog člana, Registracija NBFi će se opozvati odlukom CBK-a ako se NBFi smatra insolventnom ili se opravdano očekuje da postane insolventna. Za potrebe ovog člana, „insolventan“ znači da MFI ne plaća svoje obaveze ili vrednost obaveza MFI-ja prelazi vrednost njegovih sredstava. Vrednost sredstava, obaveza i kapitala MFI-a određuje se u skladu sa standardima procene i procedurama utvrđenim od CBK-a.
  3. Kad CBK proceni razumnim, može odlučiti da obustavi registraciju NBFi-ja. U takvim slučajevima periodi i drugi uslovi koji se odnose na obustavu određuju se odlukom CBK-a.

Član 10

Transakcije koje zahtevaju prethodno odobrenje

1. Transakcije MFI-a za koje je potrebno prethodno odobrenje od CBK-a su sledeće:
  - 1.1. promena imena;
  - 1.2. promene osnivačkog dokumenta i/ili statuta;
  - 1.3. povećanje akcionarskog kapitala;
  - 1.4. smanjenje akcionarskog kapitala;
  - 1.5. sve transakcije i postupci vezani za akcionarskim kapitalom koje donose promenu liste akcionara koji poseduju deset procenata (10%) ili više akcionarskog kapitala i/ili glasačkih prava u MFI;
  - 1.6. imenovanje direktora i viših menadžera (u slučaju stranih ogranaka MFI-a, ova odredba se primenjuje samo za više menadžere);
  - 1.7. otvaranje podružnica ili ogranaka van zemlje;
  - 1.8. otvaranje i preseljenje kancelarija unutar zemlje;
    - 1.8.1. za potrebe ove uredbe, izmeštanje kancelarija MFI-a unutar zemlje znači promenu lokacije odgovarajuće kancelarije unutar teritorije iste opštine.
  - 1.9. zatvaranje kancelarija unutar zemlje;
  - 1.10. prodaje ili prenosa (celog ili delimičnog) poslovanja (portfelja) MFI, drugom subjektu zajmodavca;
  - 1.11. spajanja i/ili akvizicije;
  - 1.12. raspodela dividende.
2. Odredbe iz stava 1. tačke 1.3, 1.4, i 1.5 ovog člana se ne primenjuju za MFI-e koja nisu registrovana kao trgovinska društva.
3. Odredbe stava 1. tačka 1.5 ovog člana se ne primenjuju za ogranke stranih MFI-a.

4. CBK će odobriti ili odbiti transakciju prema stavu 1. ovog člana u roku od 30 dana od dana ispunjavanja zahteva, praćenu sa dokumentacijom utvrđenu u stavovima 6. i 7. ovog člana.
5. Za odobravanje transakcija prema stavu 4. ovog člana, datum prijema zahteva se smatra kao datum prijema kompletiranog zahteva.
6. Za odobravanje transakcija prema stavu 1. ovog člana, MFI podnosi pismeni zahtev uz sledeću dokumentaciju:
  - 6.1. promena imena:
    - 6.1.1. odluka tela koje donosi odluku; kao i
    - 6.1.2. pismeno obrazloženje za promenu imena.
  - 6.2. promene osnivačkog dokumenta i/ili statuta:
    - 6.2.1. odluka tela koje donosi odluku;
    - 6.2.2. osnivački dokument i/ili izmenjeni statut;
    - 6.2.3. pismeno obrazloženje za izmenu osnivačkog dokumenta i/ili statuta.
  - 6.3. povećanje akcionarskog kapitala:
    - 6.3.1. ukoliko je povećanje akcionarskog kapitala MFI-a, vrši se iz njegovih unutrašnjih izvora:
      - 6.3.1.1. izjava u vezi sa izvorom povećanja kapitala;
      - 6.3.1.2. izveštaj spoljnog revizora MFI-a za prethodnu godinu;
      - 6.3.1.3. finansijski pregled zadnjeg perioda izveštavanja u CBK-u, koji potvrđuju adekvatnost ovih resursa u strukturi kapitala MFI-a.
    - 6.3.2. ako je povećanje osnovnog kapitala MFI-a izvršeno iz njegovih spoljnih izvora, primenjuju se zahtevi člana 5. stav 3.3 i 3.4 ove Uredbe.
  - 6.4. smanjenje akcionarskog kapitala:
    - 6.4.1. odluka tela koje donosi odluku;
    - 6.4.2. opis njegovog uticaja ove promene na kapitalne zahteve u skladu sa ovom uredbom;
    - 6.4.3. pismeno obrazloženje za smanjenje osnovnog kapitala akcionara.
  - 6.5. za promenu vlasništva akcionara koji poseduju deset procenata (10%) ili više akcionarskog kapitala i/ili glasačkih prava u kompaniji:
    - 6.5.1. izveštaj akcionarskog društva, u slučaju akcionara organizovanih kao društvo ili CV pojedinih akcionara u formularu CBK-a;
    - 6.5.2. ime, nacionalnost, prebivalište i istoriju poslovanja i profesionalnu istoriju u poslednjih deset (10) godina podnosioca zahteva, i bilo kog korisničkog vlasnika podnosioca zahteva koji bi kao rezultat transakcije indirektno imao korist od pet procenata (5%) ili više kapitalnih interesa MFI-a kao i informacije/dokumentacije koja se zahtevaju članom 5. stav 3. tačka 3.3 ove Uredbe;
    - 6.5.3. spisak trgovinskih društva u kojima predloženi vlasnici, uključujući vlasnike korisnike (kao što je gore opisano) učestvuju, navodeći nivo takvog učešća i registrovane adrese tih trgovinskih društava;
    - 6.5.4. za svako pravno lice, revidirani finansijski izveštaji (revidirani ako je primenljivo) za poslednje tri (3) godine;
    - 6.5.5. izvor i iznos sredstava koja se koriste za prisvajanje akcija, kao što je utvrđeno u članu 5. stav 3. tačka 3.4 ove uredbe; i

- 6.5.6. u svakom slučaju kada bi prisvajanje akcija uticalo da MFI postane podružnica finansijske institucije, izjava odgovornog nadzornog organa matične zemlje da nema prigovora za početak delovanja na Kosovu i da vrši globalni nadzor konsolidovan prema MFI- u osnovanim na Kosovu, ako je primenljivo;
  - 6.5.7. overeni sporazum, potpisan za promenu vlasništva nad akcijama.
- 6.6. imenovanje direktora i viših menadžera:
- 6.6.1. dokumentaciju zahtevanu u članu 5. stav 3. tačka 3.5 ove uredbe.
- 6.7. Otvaranje podružnica ili ogranaka van zemlje:
- 6.7.1. Odluka organa koji donosi odluke;
  - 6.7.2. Lokacija i zona obavljanja delatnosti iz predloženog ogranka;
  - 6.7.3. Biznis plan za ogranak za tri (3) godine pre aktivnosti kao i njegov uticaj na finansijsko stanje banke;
  - 6.7.4. Iznos kapitala koji će se investirati van zemlje, kao i plaćanja ili troškovi za kupovinu ili uzimanje pod zakup lokala i radne opreme kao i druge operativne troškove;
  - 6.7.5. Druge informacije koje se mogu smatrati neophodnim od strane CBK-a.
- 6.8. otvaranje i preseljenje kancelarija:
- 6.8.1. odluka tela koje donosi odluku;
  - 6.8.2. opis opravdanja za otvaranje ili preseljenje kancelarije;
  - 6.8.3. pismeno obaveštenje o ispunjavanju tehničkih i bezbednosnih uslova. U ovom obaveštenju treba da se navedu koraci preduzeti za ispunjavanje ovih uslova, kao i slike koje to dokazuju.
- 6.9. zatvaranje kancelarija:
- 6.9.1. identifikacija kancelarije koja će biti zatvorena i predloženi datum zatvaranja;
  - 6.9.2. odluka tela koje donosi odluku;
  - 6.9.3. izveštaj o razlozima odlučivanja o zatvaranju kancelarije;
- 6.10. prodaje ili prenos (celog ili delimičnog) poslovanja (portfelja) MFI-a, drugom subjektu;
- 6.10.1. odluku tela koje donosi odluku o ovim transakcijama;
  - 6.10.2. potpisani sporazum ili nacrt sporazuma između MFI-a i drugog entiteta.
- 6.11. spajanja i/ili akvizicije:
- 6.11.1. odluka tela za odlučivanje MFI-a i druge finansijske institucije uključene u delovanju za odobrenje njihove re-organizacije putem spajanja;
  - 6.11.2. sporazuma ili nacrta sporazuma i detaljnog izveštaja o postupku spajanja, koji su potpisali pravni predstavnici institucija uključenih u proces spajanja. Sporazum ili nacrt sporazuma i izveštaj sastavljaju se u pisanom obliku i u skladu sa važećim zakonodavstvom;
  - 6.11.3. nacrt statuta MFI-a nakon završetka postupka spajanja;
  - 6.11.4. strateški i operativni planovi za kompletiranje spajanja, gde se uključuju potrebna analiza akvizicije i predviđanje pregleda spojenih finansijskih izveštaja MFI-a;
  - 6.11.5. u slučaju promene direktora i viših menadžera spojenih MFI-a, treba da se dostavi dokumentacija u skladu sa zahtevima za direktore utvrđenim Zakonom o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim Finansijskim Institucijama i ovu Uredbu;

- 6.11.6. nova struktura akcionara MFI-a.
- 6.12. raspodela dividende:
  - 6.12.1. odluka skupštine akcionara i odbora direktora o raspodeli dividende;
  - 6.12.2. prognoze u vezi bilansa stanja, pregleda prihoda, osnovnog kapitala, na mesečnoj osnovi u narednih 12 meseci, odražavajući potencijalnu isplatu dividende;
  - 6.12.3. revidirani finansijski izveštaji za prethodnu godinu.
- 7. CBK može tražiti dodatna dokumenta pored onih navedenih u stavu 6. ovog člana.
- 8. Zahtev za odobravanje gore navedenih transakcija i dokumentaciju priloženu uz zahtev treba da se podnesu od strane MFI-a i mora biti na jednom od dva zvanična jezika Republike Kosovo, u originalu ili u overenoj kopiji. U slučaju dokumentacije koju su izdale nadležne službene vlasti u stranim državama, različitih od Republike Kosovo, dokumentacija takođe mora da bude legalizovana od odgovornog organa odgovarajućih država.
- 9. CBK će odobriti zahteve podnesene od strane MFI-a za transakcije iz stava 1. ovog člana, samo ako su ispunjeni dole navedeni kriterijumi:
  - 9.1. promena imena:
    - 9.1.1. predloženo novo ime MFI-a biće u skladu sa Zakonom o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, Zakonom o Privrednim Društvima i Zakonom o upotrebi jezika.
  - 9.2. promene osnivačkog dokumenta i/ili statuta:
    - 9.2.1. promene nisu u suprotnosti sa važećim zakonodavstvom, zavisno za koje promene je reč.
  - 9.3. povećanje akcionarskog kapitala:
    - 9.3.1. kapitalna sredstva proizilaze iz legitimnih izvora.
  - 9.4. smanjenje akcionarskog kapitala:
    - 9.4.1. smanjenje kapitala nema negativan uticaj na finansijsku održivost MFI-a kao i strukturu vlasništva i usklađenosti njenih akcionara.
  - 9.5. transakcije i delovanje u vezi sa akcionarskim kapitalom koje donose kod promene liste akcionara koji poseduju deset procenata (10%) ili više akcionarskog kapitala i/ili glasačkih prava u društvu;
    - 9.5.1. predloženo prisvajanje procenjuje se prema istim kriterijumima koji se primenjuju na odobravanje jednog zahteva za registraciju MFI-a u pogledu akcionara, uključujući, ali ne ograničavajući se na očekivane efekte predložene akvizicije na finansijsku održivost MFI-a, strukturu posedovanja MFI-a i uticaj koji ovo prisvajanje može imati na nadgledanju MFI-a od strane CBK-a.
  - 9.6. imenovanje direktora i viših menadžera:
    - 9.6.1. direktori i viši menadžeri ispunjavaju kriterijume određene u članu 12. ove uredbe;
  - 9.7. otvaranje podružnica ili ogranaka van zemlje:

- 9.7.1. otvaranje podružnica ili ogranaka van zemlje odobrava se ukoliko prema presudi CBK-a, takva investicija, ne utiče negativno na finansijsko stanje MFI-a i ukoliko je konsolidovano nadgledanje lako izvodljivo.
  - 9.8. otvaranje i preseljenje kancelarija unutar zemlje:
    - 9.8.1. razumnost uticaja otvaranja ili preseljenja u zajednici u kojoj se kancelarija nalazi ili će biti smeštena;
    - 9.8.2. MFI treba da pruži CBK-u dovoljno informacija i činjenica da je kancelarija spremna da vodi svoje delatnosti što se tiče tehničkih i bezbednosnih uslova uključujući sistem informacionih tehnologija, osoblje, obezbeđenje itd. Za ocenjivanje ovog kriterijuma se primenjuje uredba o minimalnim zahtevima primenjive bezbednosti za banke;
    - 9.8.3. CBK ima pravo da naredi obustavu aktivnosti u odgovarajućoj kancelariji čak i nakon odobrenja ako utvrdi da nisu ispunjeni tehnički i bezbednosni uslovi za vršenje finansijske aktivnosti.
  - 9.9. zatvaranje kancelarija unutar zemlje:
    - 9.9.1. Smanjenje kancelarijske mreže je poslovna odluka samog MFI-a. Međutim, CBK može privremeno odložiti MFI-a do 30 kalendarskih dana u zatvaranju kancelarije ukoliko bi po presudi CBK-a, zatvaranje kancelarije imalo značajan štetni uticaj na pristup finansijskim uslugama u zajednici koja se uslužuje iz te kancelarije.
  - 9.10. prodaja ili prenos (kompletnog ili delimičnog) delatnosti (portfelja) MFI, drugom subjektu:
    - 9.10.1. uticaj prodaje ili prenosa delatnosti (portfelja) na klijente MFI-a;
    - 9.10.2. uticaj prodaje ili prenosa delatnosti (portfelja) na finansijskom stanju MFI-a;
    - 9.10.3. prodaja ili prenos delatnosti (portfelja) ne izaziva protiv konkurentan efekat;
  - 9.11. spajanja i/ili prisvajanja:
    - 9.11.1. spajanje ili prisvajanje ne ugrožava finansijsko stanje spojenog MFI-a;
    - 9.11.2. MFI ima sistem organizacije, upravljanja, odlučivanja i informacione tehnologije koja omogućava potpunu integraciju konsolidovanog ili prisvajanja MFI-a na takav način da ne ugrožava njeno funkcionisanje;
    - 9.11.3. spajanje ili prisvajanje je ekonomski obrazloženo;
    - 9.11.4. spajanje i/ili prisvajanje ne izazivaju protiv konkurentski efekat;
    - 9.11.5. odgovornost MFI-a je da pribavi odobrenje od drugih vlasti koje će možda biti potrebno pre nego što se transakcija završi.
  - 9.12. Distribucija dividende iz MFI-a će biti organizovana kao trgovinska/akcionarska društva.
    - 9.12.1. CBK će odobriti distribuciju dividende samo prema njenoj proceni, plaćanje dividende neće otežavati finansijsko stanje MFI-a.
10. CBK tokom odlučivanja za odobravanje ovih transakcija će razmotriće i druge kriterijume u funkciji postizanja svojih ciljeva kako je utvrđeno u važećem zakonodavstvu.

Član 11

Transakcije koje zahtevaju obaveštenje za CBK

1. MFI treba da obavesti CBK o sledećim transakcijama u roku od 30 dana od njihovog nastanka:

- 1.1. svaka promena vlasništva akcionara koji poseduju manje od deset odsto (10%) kapitala;
  - 1.2. ostavke direktora i viših menadžera;
  - 1.3. ponovno imenovanje direktora i viših menadžera;
  - 1.4. promene u organizacionoj strukturi, ukoliko se ova promena ne odražava u statutu MFI-a, direktora ili višeg menadžera.
2. MFI će odmah obavestiti CBK o događajima operativnog rizika ako se dogodi bilo koji od sledećih događaja:
- 2.1. finansijski gubici nastali kao posledica krađe, finansijske prevare ili drugih sličnih slučajeva, koji predstavljaju gubitak za MFI u iznosu većem od 1,000 € (hiljadu evra);
  - 2.2. događaji koji rezultiraju ozbiljnim oštećenjem ili gubitkom važnih podataka MFI-a, njegovih knjiga, prekidom rada duže od tri sata u dve ili više kancelarija ili prekidom poslovanja duže od pet sati u kancelariji koja utiče na normalno poslovanje MFI-a;
  - 2.3. ako su ekskluzivne informacije MFI-a ukradene, prodane ili objavljene bez odobrenja MFI-a ili bilo koje izgubljene informacije koje mogu štetiti finansijskoj stabilnosti MFI-a;
  - 2.4. učestalo kršenje pravila koje primenjuje viši menadžment.

Član 12

Upravljanje Mikrofinansijskim institucijama

1. MFI treba da postupi u skladu sa prihvaćenim principima dobrog upravljanja kako bi osigurao da se poslovanje institucije odvija na siguran i zdrav način. Upravljanje u MFI trebalo bi da bude u skladu sa Zakonom o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama kao i ovom Uredbom.
2. Kao što je utvrđeno u članu 97. stav 1. Zakona o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, MFI treba da imaju upravni odbor koji se sastoji od najmanje 3 (tri) člana, od kojih je većina nezavisni i ne izvršni direktor.
3. Direktori i viši menadžeri moraju ispunjavati kriterijume „povoljan i potreban“ kako se to zahteva od CBK-a.
4. Direktori i viši menadžeri mikrofinansijske institucije treba da ispunjavaju najmanje sledeće kriterijume:
  - 4.1. da poseduje univerzitetsku diplomu ekonomije, prava ili druge relevantne oblasti;
  - 4.2. imaju najmanje 3 (tri) godine profesionalnog iskustva u bankarskom i/ili finansijskom sektoru ili u bilo kojoj drugoj oblasti koju CBK smatra prikladnom;
  - 4.3. imaju visoku etičku i profesionalnu reputaciju;
  - 4.4. da nisu smenjeni sa pozicije u finansijskoj instituciji od strane CBK-a;
  - 4.5. nije osuđen od strane krivičnog suda za krivično delo za koje je izrečena kazna zatvora u trajanju od jedne godine ili više, za koju nije određena opcija novčane kazne;
  - 4.6. lice koje nije osuđeno za krivično delo protiv privrede, u skladu sa Krivičnim zakonikom;
  - 4.7. lice kome se, prema sudskoj odluci, uskraćuje vršenje poslova u okviru ovlašćenja propisanih direktorima i višim menadžerima;
  - 4.8. da ga nadležni organ nije isključio ili suspendovao iz obavljanja profesije zbog ličnog nedoličnog ponašanja;

- 4.9. nisu prouzrokovali ili bili odgovorni za stečaj nijednog entiteta koji obavlja privrednu aktivnost;
- 4.10. nisu bili podložni postupcima prijavlivanja ne-solventnosti, uključujući zvaničnu administraciju ili stečaj, i oslobođeni su plaćanja neplaćenih prethodnih imovinskih obaveza.
5. U izuzetnim okolnostima, nakon što se zadovolji kvalifikacijama, profesionalnim iskustvom i ponašanjem osobe, CBK može osloboditi direktora ili višeg menadžera iz odredbi tačke 4.10 stava 4. ovog člana.
6. Kao što se zahteva članom 98. stav 1. Zakona br. 03/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, odbor direktora MFI-a se pomaže sa najmanje dva odbora:
  - 6.1. Odbor revizije koji obuhvata i predvodi se od strane jednog ne-izvršnog člana odbora direktora i najmanje jednog člana odbora za reviziju može da bude spoljni stručnjak u oblasti računovodstva i revizije; i
  - 6.2. Odbor za upravljanje rizikom, čiji članovi treba da budu i članovi Odbora direktora;
7. CBK može tražiti od MFI-a da imaju dodatne komisije osim onih predviđenih Zakonom o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, uključujući odbore na nivou višeg menadžmenta.
8. MFI mogu osnovati dodatne komisije osim onih koji su navedeni u Zakonu o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama kao i druge komisije u okviru višeg menadžmenta.
9. Odredbe ovog člana odnose se na Odbor direktora i Odbore na nivou Odbora direktora se ne primenjuju za ogranke stranih MFI-a.

Član 13 **Završne odredbe**

1. Nijednom licu nije dozvoljeno identifikaciono reklamiranje jednog MFI-a pre nego da se registruje u CBK.
2. CBK može obavljati inspekciju umesto MFI-a pre početka delatnosti za koju je registrovan. Svrha ovog ispitivanja je da proceni da li je predmetna kancelarija stvorila uslove da ispuni obaveze utvrđene tehničkim i bezbednosnim uslovima prostorija u kojima će MFI obavljati svoju delatnost.
3. CBK može u bilo kojem trenutku da izvrši inspekciju kancelarija koja obavljaju finansijsku delatnost, sa ciljem verifikacije ispunjavanja uslova i zahteva utvrđenih zakonom i ovom Uredbom.
4. MFI treba da postave svoj sertifikat registracije od strane CBK-a, u vidljivom mestu u njihovoj/im kancelariji/jama.

Član 14 **Primenjivanje, korektivne mere i civilne kazne**

Svako kršenje odredbi ove Uredbe podleže popravnim merama i administrativnim kaznama kako je utvrđeno u Zakonu o Centralnoj Banci Republike Kosovo kao i Zakonu o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama.

Član 15
Stavljanje van snage

Stupanjem na snagu ove Uredbe stavlja se van snage dopunjena Uredba XIV za licenciranje i nadgledanje mikro-finansijskih institucija ovlašćenih u skladu sa članom 3, 6. i 7. Uredbe UNMIK-a 1999/21, usvojene od strane Upravnog odbora Centralnog bankarskog autoriteta Kosova dana 7. februar 2007. godine.

Član 16
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu 15 (petnaest) dana od dana njenog usvajanja.

Predsednik odbora

Predsednik odbora Centralne banke Republike Kosovo